

Miljøvennlig husdyrgjødselspredning på eng Storskalafelt i Nærøy, 2010.

Miljøvennlig husdyrgjødselspredning på eng.

Storskalafelt i Nærøy, 2010.

Nærøy kommune ble en av ”prøvekommunene” i Nord-Trøndelag for miljøvennlig husdyrgjødselspredning i 2010.

Dette førte til at det ble innkjøpt en del ”miljøvennlig” spredeutstyr i kommunen. Blant annet investerte Geir Bull i DGI. Med bakgrunn i dette og med god hjelp fra gårdbrukerne **Geir Bull, Øystein Dalen og Arne Ivar Ramstad** ble det utlagt storskalafelt med spredning av husdyrgjødsel på eng med følgende utstyr.

1. Tradisjonell tankvogn med bladspreder, låg spreder.
2. Tankvogn med stripespreder.
3. Tankvogn med DGI.

Feltet ble utlagt på 2. års eng hos Geir Bul. Arealet var sandjord.

Gjennomføring av spredningen.

Alle sprederer ble fylt **helt** fulle og det ble forutsatt at de tok den mengden de var oppgitt til.

Kjørt lengde ble oppmålt, og en kom ut med ca. 3,0 m³ pr. daa på alle tre vognene. De mente selv de hadde ”kjøremønstret” for 3 m³ spredning klart, og det stemte meget bra. Vogna med DGI kunne innstilles med ønsket mengde.

Alle vognene ble fylt fra samme kjeller – etter hverandre.

Det ble tatt gjødselprøve ved hvert spredetidspunkt. Resultatene foreligger ikke enda.

Spredetidspunkt.

Det ble spredd på to forskjellige tidspunkt på våren, og en gang etter 1. slåtten.

Første spredning – vår.

Spredd 8. mai – tidlig/normal tid.

Spredd kl. 13:00 i stille ver og med temperaturer på 4⁰ C. Regn fra kl. 11:00.

Andre spredning - Vår.

Spredd 29. mai – seint.

Spredd kl. 13:00 i lettskyet ver med temperatur ca. 15⁰ C og svak vind fra øst. Oppklarning utover dagen. Svært tynn gjødsel med tilsatt mye vann.

Etter 1. slått – ”litt seint”.

Spredd 14. juli – 13 dager etter 1. slått.

Spredd kl. 13:00 i overskyet ver med 13⁰ C og svak vind. En god del regn om dagen og natta før spredning. Oppholdsver ved spredning. Skyet resten av sprededagen.

Litt gjenvekst, 8 – 10 cm.

Sprede og høstemønster.

Husdyrgjødsla ble utkjørt med et drag – 12 m, med bladspredevogn og stripespredevogn. Vogn med DGI ble kjørt med to drag – 6,6 m x 2 = 13,2 m bredde.

Husdyrgjødsla ble etter 1. slått utkjørt etter samme mønster og på samme areal som vårgjødslinga den 8. mai.

Det ble ikke brukt annet enn husdyrgjødsel i vekstsesongen.

Høstinga ble foretatt på tvers av kjøreretning for husdyrgjødsla og med 10 m lengde. Dette gjorde at vi fikk med kjørespor på alle ledd og da med to spor på ledd med DGI.

På 1. slått ble det høsta to gjentak for hvert ledd. 4 gjentak for hvert spredeutstyr.

På 2. slått ble det høsta fire gjentak for hvert ledd. 4 gjentak for hvert spredeutstyr.

Det ble tatt tørrstoffprøver av alle høsterutene.

Foreløpige resultater.

1. slått 01.07.2010.

Kg tørrstoff pr. daa

Spredetype	Spredetidspunkt på vår				Utslag for tidlig spredning
	08.05.10		29.05.10		
Bladspreder	554	100	428	100	126
Stripespreder	611	110	519	121	92
DGI	601	108	510	119	91
Gjennomsnitt for alle tre spreder	589	100	486	83	103

2. slått 16.08.2010.

Kg tørrstoff pr. daa

Spredertype	Spredetidspunkt e. 1. slått	Avling kg. Tørrstoff	Rel.avl.
Bladspreder	14.07.10	379	100
Stripespreder	14.07.10	478	126
DGI	14.07.10	436	115

To ganger husdyrgjødselspredning.

Vår 08.05.10.

Etter 1. slått 14.07.10.

To slåtter: 1. slått 01.07.10.
2.slått 16.08.10.

Spredertype	Kg tørrstoff pr. daa og rel.av.				Sum	
	1. slått		2. slått			
Bladspreder	554	100	379	100	933	100
Stripespreder	611	110	478	121	1089	117
DGI	601	108	436	119	1037	111

Kommentarer til resultatene.

Med de usikkerhetene som storskalafelt gir, kan en likevel antyde følgende konklusjoner:

- ❖ Det er ingen forskjell på stripespreder og DGI på 1. slåtten enten husdyrgjødsla er spredd tidlig eller sent.
- ❖ Bladsprederen gir mindre forskjeller ved tidlig husdyrgjødselspredning enn ved sein spredning.
- ❖ Alle spredere gir størst avling på tidlig spredning med låg temperatur og lite vind.
- ❖ Stripesprederen har gitt best resultat på 2. slåtten med en meiravling på ca. 40 kg tørrstoff pr. daa i forhold til DGI. Dette kan skyldes stor variasjon mellom gjentakene på DGI, noe som igjen kan skyldes jordpakking med to spor på DGI.
- ❖ Avlingsforskjellen mellom bladspreder og stripespreder er større på spreiring etter 1. slått enn på vårgjødslinga.
- ❖ Resultatene viser at det er gunstig å få spredd husdyrgjødsla så tidlig som mulig og under gunstige forhold uansett spredeutstyr.
- ❖ Resultatene viser at det er mulig å få stor avling med spredning av husdyrgjødsla på riktig tid og med riktig utstyr.